

Bør den gifte Mors Retsstilling være ringere end den ugiftes?

—o—
I.

Om 9 Maaneder er det 14 Aar siden, Danmarks Kvinder tog under Overvejelse at udarbejde Lovforslag til Forbedring af den gifte Kvindes Retsstilling.

I Sverige er Maalet naaet i Aar, trøster de danske Kvinder sig taalmodigt med. I Norge er det halve Maal naaet, og det andet halve i Sigte, i Finland er Arbejdet i bedste Gænge.

— Hvorfor skal vi være sidst i Danmark, spørger de. Hvorfor ikke først? Hvorfor skal Danmark — det ældste af de nordiske Riger — ikke være Foregangslandet, ikke gaa i Spidsen, hvorfor kun være paa Brødrefolkens Slæbetov? — — —

Hvilke Krav af Kvinderne er det nu, Danmarks Lovgivere nærer saa store Betænkeligheder ved at opfylde?

Det er Kravene om: *Retfærdighed* og *Ligestillethed*!

Kvinden ønsker og kræver at være sin Mands *Medhjælp* — med lige Ret og lige Pligt som han.

„Jeg skal *herske* over Dig, som skrevet staar,“ var Mandens Svar i fordums Tid. „Du skal være mig *underdanig*, er Du nok saa god at huske!“

Men Herskermagten er en farlig Magt. Den frister til Misbrug — og ved Misbrug forspildes Magten.

Kvinden rustar sig til at dele Mandens Magt med ham, og Manden gør klogt i at regne med Kendsgerningerne.

For 5¼ Aar siden indrømmede Danmarks Lovgivere den danske Kvinde Medbestemmelsesretten til at skrive Landets Love. Aar efter Aar udskød man dog Tiden, endelig for 3 Aar siden var Ventetiden endt.

Nu har Kvinden faaet *Magten*, det afhænger af hende selv, om hun vil bruge denne sin Magt til at praktisere Eventyrets Hustru-Visdom: „Hvad Fatter gør, er altid det rigtige!“ Eller om hun vil sige: „Her er det, Skabet skal staa!“ Det afhænger af Kvinden selv — og af Manden.

Hvis Manden nemlig *nægter* at opfylde Kvindens retfærdige og

selvfølgelige Krav, maa han finde sig i at tage Skade for Hjemgæld. Finde sig i, at Kvinderne — som de fleste af Lovgivernes Vælgere — foretrækker andre Lovgivere og Statsledere, der vil og kan skaffe dem, hvad de anser for deres Ret. Og danske Politikere kan baade regne og lægge sammen.

Derfor kan Kvinderne være ganske trygge for, at deres Krav vil blive hørt. — før eller siden. Derom kan der ikke herske Tvivl. Risikoen ved at sidde Kravene overhørig i Længden er for stor. Derfor vil Regering og Rigsdag kappes om at føje sig efter Kvindkravene. Blandt andet løbes ellers Risikoen for, at Kravene vokser.

Thi hvad er det, Danmarks Kvinder kræver for sig og sine Børn?

Det er den *sidste* Del — Retten til Børnene — jeg finder mig foranlediget til nærmere at undersøge.

Det vil ske i nogle følgende Artikler.

København, 17. Oktbr. 1920.

Sejer Brikso.

„En højst uheldig Indretning.“

Arbejdsgiverforeningens Formand, Bogtrykker Langkjær, har — som bekendt — fornylig holdt en lang Tale, hvori han kom ind paa mangt og meget og behandlede en Række vigtige Samfundsspørgsmaal. Til min udelte Forbavselse synes Hr. L. ogsaa at have omtalt en Side af Kvindesagen i sin Tale. Til de øvrige Arbejdsgivere har han nemlig, efter et Referat i „Børsen“ for Okt., om Ligelønsprincipets Gennemførelse udtalt sig saaledes:

„Ligelønnen, som Kvindebevægelsen og Fagforeningen hver paa sit Omraade kæmper for, er en i mange Henseender højst uheldig Indretning, navnlig set med *Familieforsørgerens* Øjne, og derfor kun altfor velegnet til at modvirke Familiestiftelse og Frugtbarhed i Ægteskabet.“

Naar Ligeløn gennemføres, vil ingen — eller i alt Fald kun faa — gifte sig, og de, der er saa letsindige at gøre det, de faar ingen Børn.

Se, det kalder jeg et Argument! At Hr. L. dog ikke sagde den lyttende Of-

fentlighed disse Visdomsord i Tide! Havde vi faaet det frem, da Striden stod, saa havde det komplet lammet Ligelønnens Tilhængere; med en saadan Torpedo i Bunden havde Ligelønnen ikke holdt sig oppe ret mange Minutter!

Saaledes taler Formanden for en af vore største hjemlige Sammenslutninger i en formentlig ansvarlig Bestyrelse om et af Tidens vigtige og alvorlige Spørgsmaal.

Nu skal jeg ikke benægte, at der kunde tænkes en vis Forbindelse mellem Ligeløn og Stiftelse af Ægteskab; men modvirke Familiestiftelse kan Ligelønnen dog næppe — tværtimod — det har da endnu aldrig været hævdet, at det gjorde en Pige mindre tiltrækkende, at hun var velstillet; bliver hun i sit Arbejde efter sit Giftermaal, er det da kun en Fordel, at hun faar en god Løn — forlader hun det, naar hun gifter sig, er Lønsørgsmaalet jo uden Interesse i dette Forhold.

Øg Hr. L. har tillige gjort den Opfindelse, at „den uheldige Indretning“ vil — modvirke Frugtbarhed i Ægteskabet, at det, at Konen i et Hjem faar sit Arbejde ordentligt betalt, at Familien altsaa faar lysere, bedre Forhold at leve under — — at alt dette vil modvirke Frugtbarhed i Ægteskabet.

Men naar man har tænkt lidt over det, unægtelig forbløffende og højst originale i disse Idéer, og har faaet sundet sig lidt ovenpaa det forskrækkelige Billede af det under Ligelønnens Følger hendende Samfund, som Hr. L. i sin Tale saaledes fremmaner for sine Kolleger, Arbejdsgiverne, ja, saa synes jeg, at man i Grunden bliver helt rørt.

For er det ikke ligefrem rørende at se den Alvor og Grundighed, det Arbejdsmod, og sidst, men ikke mindst, den inderlige Omhu for Samfundets Bevarelse, med hvilket Arbejdsgivernes Formand her er gaaet ombord i Problemerne?

Nu har Mænd og Kvinder i snart Snese af Aar grundigt og samvittighedsfuldt arbejdet med dette Spørgsmaal, har vurderet og drøftet Ligelønnens Berettigelse, dens Følger, og det er derefter erkendt, at det gamle, forladte System var umuligt, stridende mod al sund Sans og Rimelighed. Alt dette foruroliger ingenhunde Bogtrykker Langkjær. Sandsynligvis har han ikke Mistanke om det.

„Indretningen“ er uheldig! Ja, at Hr. Langkjær finder dette, det er der